Абрад гукання вясны “Чырачка” ў аграгарадку Тонеж Лельчыцкага раёна Гомельскай вобласці

Прадстаўляюць элемент:
Некрашэвіч Тамара Мікалаеўна, дырэктар ДУ “Лельчыцкі раёны цэнтр культуры і народнай творчасці”,
Прыбалавец Тамара Іванаўна, дырэктар Тонежскага сельскага дома культуры,
Карась Марыя Іванаўна, удзельніца народнага фальклорнага калектыву “Танежанка”,
Глушэц Ірына Валер’еўна, метадыст па этнаграфіі і фальклору ўстановы “Гомельскі абласны цэнтр народнай творчасці”, магістр мастацтвазнаўства

Эксперт:
Лозка Алесь Юр’евіч, начальнік аддзела традыцыйнай культуры і аматарскай творчасці ДУА “Інстытут культуры Беларусі”, кандыдат філалагічных навук, дацэнт

Распаўсюджванне элемента

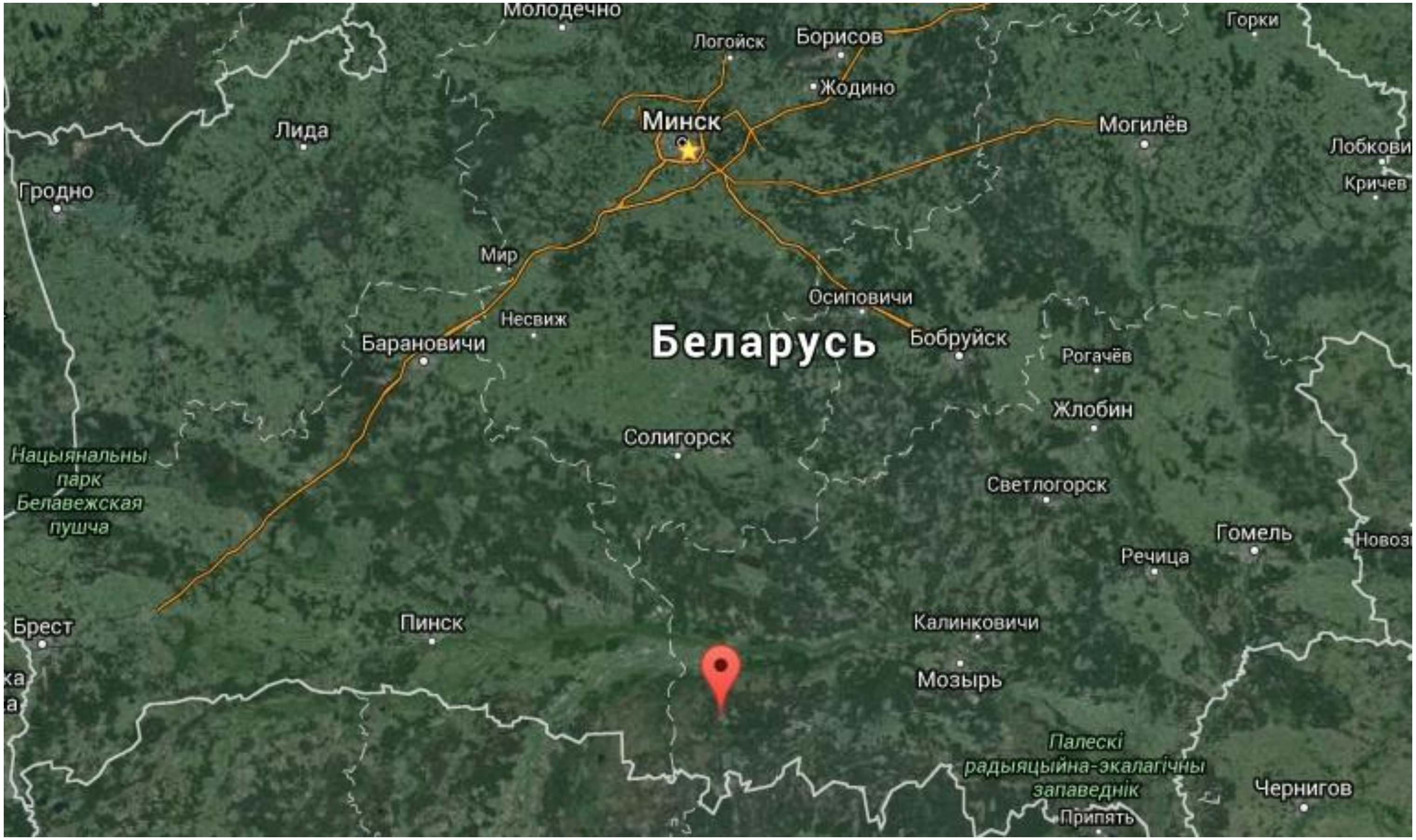

Аграгарадок Тонеж Лельчыцкага раёна Гомельскай вобласці

“Чырачка” праводзіцца ў апошні дзень Масленіцы перад Вялікім постам

Чырок-траскунок

Чырок-свістунок

Чырачка-печыва

Упрыгожванне елачкі

Як му ёлочку радзілі,
Ў Мазыр па папер ходзілі.

Ой ты, ёлочко, зелена,
Ў бору стояла — шумела.

Ў бору стояла — шумела.
На горе стала – засьяла.

На горе стала – засьяла.
Ой ты, ёлочка, кучэрава.

Чарнычовы горы – месца святкавання

Абрад яднае вясковую супольнасць, садзейнічае пераемнасці традыцый ад старэйшага пакалення да малодшага, захаванню лакальнай спеўнай і харэаграфічнай спадчыны

Ой, гу, весна! Ой, гу, красна!
Ой, шо ж ты нам вунесла?

Ой, чірочко, пташэчко,
Не залетай далечко,

Не занось мого веньчыка,
Бо мой веньчык потрэбчык.

Трэба братка жэніці,
Й а сестрыцу й оддаваць,

А сестрыцу й оддаваць,
Да веселлейко спраўляць…

…Ой, гу, весна, ой гу, красна!
Ой, шо ж ты нам вунесла?

Горшчок масла – голова красна,
Горшчок сыра – голова сіва.

Ой, чірочко, пташэчко,
Не залетай далечко.

Печыва-“чырачак” дорац сустрэчным

Карагоды на гары

Ты, зоўзюлько рабенькая,
Ой, не куй рано на дуброве.

Не куй рано на дуброве,
Не будзі мене, молодое.

Ў мне, млодое, не свой бацько,
Ой, не свой бацько, чужы маці.

Не свой бацько, чужа маці,
Ой, кладуць мене позно спаці.

Кладуць мене познесенько,
Да будзяць мене ранесенько.

Ўставай, невехно, чужэ дзіця,
Бо ўжэ таварец на вугоні.

Бо ўже таварец на вугоні,
А ротаікі – ў чыстом полі.

Рэтаікі – ў чыстом поле,
А косарыкі – на дуброве.

А косарыкі – на дуброве.
А ты, невехно, спіш у коморы.

Я, молодзенька, слекнуласа,
Да так раненько схопіласа.

Шчэй таварец не ўганялі,
А ратарыкі не оралі.

А косарыкі не косілі,
Мою свекроўку чэрці зносілі.

Спальванне лялькі-“Зімы”

Замацоўваюць елачку на дубе

Гульні

Карагод-гульня “Орынка”

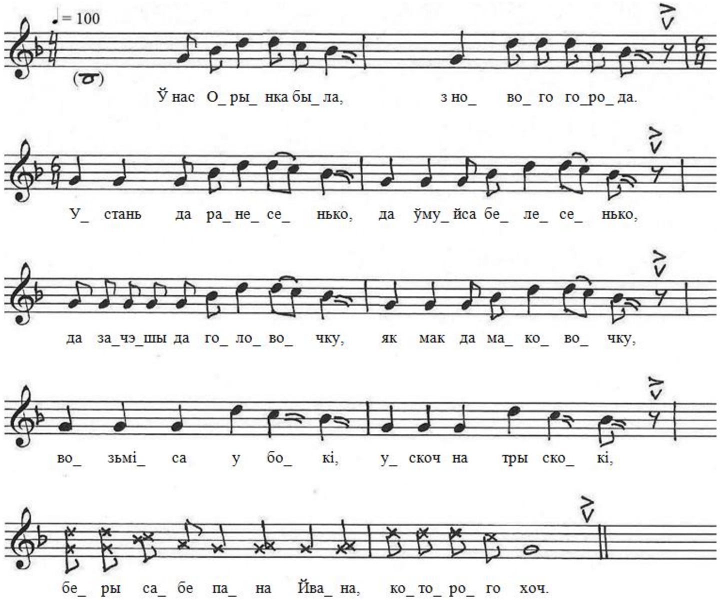

Стоячы ў крузе, Орынка выконвае тыя дзеянні, пра якія спяваюць, у канцы выбірае сабе хлопца.

Калі хто-небудзь з гульцоў не жадае быць Орынкай, то аддае свой фант. Калі фантаў назбіраецца многа, пачынаецца іх розыгрыш: уладальнік фанта павінен выканаць заданне Орынкі (танец, песня, казка і г.д.).

Карагод-гульня “Яшчур”

Сядзіць, сядзіць яшчур.
Ладу, ладу!
Сярод карагоду.
Яшчур гарох точыць,
Жаніціся хоча.
Бяры сабе пані,
Каторую хочаш.

Яшчур выбірае дзяўчыну і хоча сарваць з яе вянок.
Дзяўчына:
– Ой, Яшчур, панок!
Не чапай мой вянок!
Не аддам табе вянок!”
Яшчур:
– Тады давай фанцік!
Дзяўчына дае які-небудзь прадмет.

Яшчур выбірае другую, трэцюю і г.д. дзяўчат, складае фанты і ў канцы гульні пытае ў прысутных, што за той ці іншы фант дзяўчына павінна зрабіць.

Качанне з гары

Частаванне